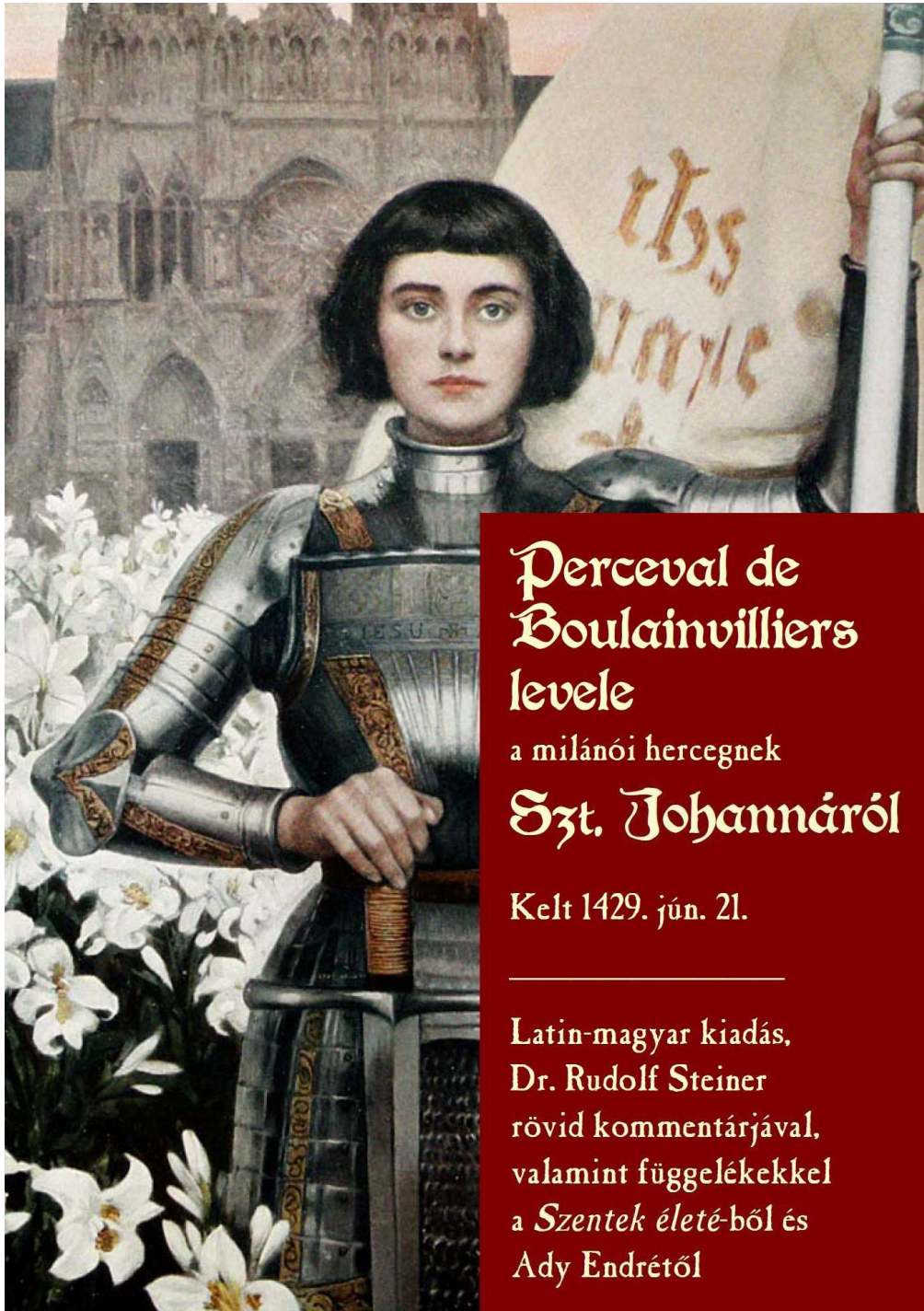

Z. Tóth Csaba (Pécs):
Az örök Szent Johanna

Perceval de
Bouvainvilliers
levele

a milánói hercegnek

Szt. Johannáról

Kelt 1429. jún. 21.

Latin-magyar kiadás,
Dr. Rudolf Steiner
rövid kommentárjával,
valamint függelékekkel
a *Szentek életé-ből* és
Ady Endrétől

Perceval de Boulainvilliers levele a milánói hercegnek Szt. Jóhannáról, kelt 1429. jún. 21.

Latin eredeti:

Illustrissimo et magnifico principi domino Philippus Angelo Mariæ, duci Mediolanensi, domino meo honorando.

Illustrissime et magnifice princeps et domine mi honorandissime, mortalium cura et præcipue studiosi excellentesque animi nova et alias inusitata scire desiderant, inveterataque quasi diu degustata fastidiunt. Hinc est, magnifice princeps, quod, attentis vestræ serenitatis laudibus, præconiis et vestrorum desideriorum mirandorum investigatione et conatibus, præsumpsi vobis significare qualia et quanta regi nostro Franciæ regnoque suo noviter contigerunt.

Jam, ut reor, auribus vestris insonuit fama cujusdam Puellæ, nobis, ut pie creditur, divinitus missiu, cujus ut vitam, actus, statum moresque paucis attingam, ipsius ortus narrabo principia.

Nata est in uno parvo villagio nominato Donpremii in ballivia Bassignata, infra et in finibus regni Franciæ, super fluvium de Meuse. Quæ juxta Lottringiam justis et simplicibus parentibus nascitur progenita. In nocte Epiphaniarum Domini, qua gentes jucundius solent actus Christi reminisci, hanc intrat mortalium lucem, et omnes plebei loci illius inæstimabili commoventur gaudio, et, ignari nativitatis Puellæ, hinc inde discurrunt, investigantes quid novi contigisset. Nonnullorum corda novum consenserant gaudium. Quid plura? galli, velut novæ lætitiæ præcones, præter solitum in inauditos cantus prorumpunt, et alis corpora tangentes, fere per duas horas novæ rei prænoscere videntur eventum.

Alitur infans, quæ ut crevisset et annos altigisset septenos, agricolarum gentium more, agnorum custodiæ a parentibus deputatur, in qua nec ovicula nascitur deperiisse, nec quicquam a fera exstitit devoratum; et quando affuit in paterna domo, omnes familiares tanta securitate protexit ut, nec hostis, fraus barbarorum vel malitia in minimo contingerent. Tandem peractis ætatis suæ duodecim annis, prima sibi revelatio facta est in hunc modum:

Ipsa cum puellis custodiens oves parentum suorum, quædam vagabantur in prato. A circumstantibus accessitur; utrum pro florum pugillo aut pro aliquo tali, cursitare veilet, interrogant. Annuit illa et, sponsione facta, tanta celeritate secundo et tertio incursu movebatur quod minime eam terram calcare credebant, adeo ut una puellarum exclamaret: «Johanna (sic est nomen ejus), video te volantem juxta terram.»

Quæ quum cursum peregisset et in fine prati quasi rapta et a sensibus alienata, spiritus resumendo, corpus pausaret fatigatum, juxta eam affuit quidam juvenis qui eam sic est allocutus: *Johanna, domum pete; nam mater dixit se opera tua indigere.*» Et credens quod frater esset aut aliquis convicinorum puerorum, festinans domum venit. Mater obviat quæ causam adventus aut derelictarum ovium quærit et increpat. Et respondens innocens Puella ait: «Numquid pro me mandasti?» Cui mater: «Non.»

Tunc credens se esse de puero delusam, volens ad sodales reverti, subito ante ipsius oculos nubes prælucida objicitur, et de nube facta est vox ad eam dicens: «*Johanna, oportet te aliam vitam agere et mirandos actus exercere; nam tu illa es quam elegit Rex coeli ad regni Francorum reparationem et Karoli regis, expulsi a dominio suo, auxilium et protectionem. Tu virili indueris veste; arma sumens caput eris guerræ; omnia tuo consilio regentur.*» Hac autem

facta voce, disparuit nubes et Puella, tanti prodigii stupefacta, dictis nec pro primo fidem adhibens, sed manens perplexa, utrum credere deberet an non, innocens ignorat. Diebus noctibusque consimiles apparitiones dictae Puellae fiunt et vicibus repetitis renovantur. Tacet illa; nulli, nisi soli curato presbytero, animum detexit et in hac perplexitate fere quinque annorum perseverat spatio.

Tandem comite Salseberienſi ex Anglia in Franciam appellente, præmiſſæ apparitiones et revelationes dictæ Puellæ ultra ſolitum reinnovantur et multiplicantur. Concutitur juvenculæ animus, mens anxietate æſtuat, et quodam die, dum contemplaretur in agro, inſolita apparitio grandior et clarior quam unquam vidisset ei viſa fuit, et facta eſt ad eam vox dicens: «*Uſquequo tardas? Quare non feſtinas? Aut cur non pergis cito gradu quo Rex coeli te deſtinavit? Nam in abſentia tua deſtruitur Francia, devaſtantur oppida, juſti obeunt, proceres occiduntur, inclytus ſanguis funditur.* Et illa aliquantiſper animata, curato ſuo monita, reſpondit: «*Quid faciam aut quo modo faciam? Ibo? Non novi viam, gentem nescio, regem non cognosco; mihi non credent; cunctis ero in deriſum et merito. Quid ſtultius quam magnatibus dicere quod puella Franciam reparaſet, regat exercitus, de hoſte triumphum reportet? Quid ludibrius quam quod puella virili induatur veſte?*» Quumque hæc et plura alia diſſeruiſſet, reſponſum ſic accepit: «*Rex coeli ordinat et vult; ne amplius quæras quomodo hæc fient: quoniam ſicut voluntas Dei eſt in coelo, ſic erit et in terra. Perge hic prope jacentem villam, nominatam Vaucolors quæ ſola in Campaniæ partibus regi fidem ſervat, et villæ illius cuſtos nullo impedimento te ducet quo petes.*»

Sic egiſt, et multis præoſtenſis mirandis, juſſit eam nobilibus associatam per vias con-
duci ad regem. Qui venientes, per medios hoſtes tranſierunt, nulla repulſa interjecta. Et quum uſque perveniſſent ad caſtrum de Caynone [Chinon] in Turoneniſibus partibus quo ſe rex muniebat, conſilio regio deliberatum erat quod faciem regis non videret neque ei præſentaretur uſque in diem tertiam. Sed hominum corda ſubito mutantur. Accerſitur Puella. Mox et de equo deſcendit et per archiepiſcopos, epiſcopos, abbates et utriuſque facultatis doctores diligentissi-
ſſime examinatur in fide et moribus. Demum rex eam ad ſuum parlamentum ducit, ut ſtrictius et vigilantius adhuc quæſtionaretur. Et in his omnibus, reperta eſt fidelis catholica, bene ſenti-
ens in fide, ſacramentis et inſtitutis Eccleſiæ. Amplius per mulieres doctas, peritas virgines, viduas et conjugatas curiosiſſime percunctatur, quæ nihil aliud quam [quod] muliebrem ho-
neſtatem atque naturam decet, ſentiunt.

Præterea adhuc ſpatio ſex ſeptimanarum cuſtoditur, intuitur, conſideratur, ſi ſaltem aut aliqua levitas vel mutatio ab incoepto concipiatur. Sed immobilis Deo ſerviando, miſſam audi-
endo, Euchariſtiam percipiendo, prima proposita continuat; regem omni die lacrimoſis ſuſpiriis efflagitat ut licentiam invadendi hoſtes det aut domum paternam repetendi. Et difficulter licen-
tia obtenta, cum victualibus conducendis Aurelianum intrat. Cito poſt caſtra obſidentium inva-
dit, quæ licet inexpugnabilia judicarentur, tamen in trium dierum ſpatio ipſa devicit. Hoſtes non pauci occiduntur, plures capiuntur, reliqua pars fugatur. Nunc civitas ab obſidione liberatur. Quibus actis, ad regem revertitur. Rex ei obviam properat, jucunde ſuſcipit, et aliquanto tem-
poris intervallo cum rege manet, feſtinat, ſollicitat, ut expeditiones evocet, congreget acies ad reliquam partem adverſariorum devincendum. Et redintegrato exercitu, villam quæ vocatur Jar-
guellum obſidet; in cratinum conflictum dat; vi capitur, ſexcentis bellatoribus nobilibus ibi victis, inter quos cornes Suffordiæ, Anglicus, et frater germanus capiuntur, reliquus vero frater occiditur.

Post tamen trium dierum interjecto ſpatio, Magdunum ſuper Ligerim et Baugenceium, oppida fortia et munita, invadit, expugnat et devincit. Nec moram ponit, et die illa ſabbati quæ xx. erat junii, exercitui Anglicorum ad ſuccurſum properanti occurrit. Invaduntur hoſtes; vic-
toria noſtri potiuntur, interfectis mille quingentis viris bellatoribus, mille captivatis, interquos

quidam capitanei capti sunt, scilicet domini de Taleboth, et de Fastechat, et filius domini de Hendesfort, et quamplures alii. De nostris autem non reperti tres occisi. Quæ omnia miraculo divinitus facto attribuimus. Haec et multa alia Puella operata est et, Deo largiente, majora horum faciet.

Haec Puella competentis est elegantiae, virilem sibi vindicat gestum, paucum loquitur, miram prudentiam demonstrat in dictis et dicendis. Vocem mulieris ad instar habet gracilem, parce comedit, parcius vinum sumit; in equo et armorum pulchritudine complacet, armatos viros et nobiles multum diligit, frequentiam et collocutionem multorum fastidit, abundantia lacrimarum manat, hilarem gerit vultum, inaudibilis laboris et in armorum portatione et sustentatione adeo fortis, ut per sex dies die noctuque indesinenter et complete maneat armata. Dicit Anglicos nullum habere jus in Francia, et dicit se missam a Deo ut illos inde expellat et devincat, monitione tamen ipsius facta. Regem summe veneratur. Ipsum dicit esse dilectum a Deo et specialiter præservatum et præservandum. Dominum ducem Aurelianensem, nepotem vestrum, dixit miraculose liberandum, monitione tamen prius super sua libertate Anglicis detinentibus facta. Et ut, illustrissime princeps, finem faciam verbis, mirabilia sunt et fiunt quam vobis possem scribere aut lingua fari.

Ultra scribendo præsenter evenit quod præfata Puella jam perrexit ad partes civitatis Remis in Campania, ubi rex festinanter tendit ad consecrationem et coronationem suam, Deo juvante.

Me vobis humiliter recommando. Scriptum die xxi. junii, anno Domini 1429. Vester humillimus servitor, Paranalio, dominus de Bolanvillari, consiliarius et camerarius regis Francorum et domini ducis Bituricensis [Bourges] senescalcus.

Forrás: Lettre de Perceval de Boulainvilliers au Duc de Milan, 21 juin 1429, in: *Codex Diplomatico-historico-epistolaris* III., p. 237., www.stejeannedarc.net, www.maidofheaven.com.
Vö. Marius Sepet: Observations critiques sur l'histoire de Jeanne d'Arc. La lettre de Perceval de Boulainvilliers, *Bibliothèque de l'École des Chartes*, Paris, Librairie Alphonse Picardet fils, t. 77, 1916, p. 439-447, <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k12454p/f439.image>

Perceval de Boulainvilliers levele a milánói hercegnek Szt. Jóhannáról, kelt 1429. jún. 21.

Magyar fordítás:

»Legdicsőbb és fenséges úrnak, Fülöp Angelus-Mária [Visconti]-nak, Milánó hercegének, tisztelt Uramnak,

Az emberek általában, és különösen a művelt és kiváló elmék, mohón vágnak az új hírekre, melyek ritka eseményekről szólnak, és elfordulnak a régóta latolgatott, megszokott dolgoktól. Ezért, fenséges Herceg, bátorodom kegyes figyelmedbe ajánlani, és megfontolásod tárgyaként eléd bocsátani azokat a nagy eseményeket, melyek legutóbb történtek a mi királyunk országában, Franciaországban.

Bizonyos vagyok abban, hogy már a füledbe jutottak a hírek egy bizonyos Szűzről, akit, mélységesen hisszük, Isten küldött nekünk, és ezért engedd meg, hogy röviden beszámoljak életéről, tetteiről, állapotáról és jelleméről, és mindenekelőtt a születéséről. Egy Domrémy nevű kis faluban született, Bar megyében, Franciaországban, a Meuse folyónál, Lorraine közelében, egyszerű és becsületes szülőktől. Ez a mi Urunk Epifániájának éjjelén történt (jan. 6.), ekkor látta meg halandó élete napvilágát, mikor az emberek nagy odaadással szoktak emlékezni Krisztus gyermekségére. És, csodálatos elbeszélni, a hely szegény lakóit megragadta egy felfoghatatlan öröm, és anélkül, hogy tudtak volna a Szűz születéséről, ide-oda szaladtak, keresve, hogy milyen új esemény történt? Szívük egyesült egy új örömben. Mi több, a kakasok, mint egy új öröm hírnökei, akarattuk ellenére olyan kukorékolásba kezdtek, mint előtte még soha, és több mint két órán keresztül csapkodtak szárnyaikkal, mintha ezt az új eseményt akarnák hírül adni.

A gyermek felcseperedett, és amikor elérte a hétesztendőskort, a parasztok szokása szerint a szülei rábízták a juhok őrzését, melynek során egyetlen állat pusztulásáról sem tudtak, egyet sem ragadtak el a vadállatok, s amíg a leány az apja fedele alatt élt, nagy biztonságban voltak általa, nem háborgatta őket semmilyen ellenség, barbárok fondorkodása, vagy más baj. Végül, amikor elérte a tizenkét esztendőskort, az első kinyilatkoztatás érte, a következő módon.

Amikor ő és más leányok a szüleik juhait őrizték, a mezőn kószáltak. A leányok körbeállták őt, és kérték, hogy rendezzenek virággyűjtő versenyt, vagy hasonlót. Ő beleegyezett, és megállapodva a szabályokról, a második és harmadik körben olyan gyors volt, hogy a többiek úgy látták, mintha nem is érintené a lába a talajt, így az egyik gyerek felkiáltott: „Jeanne,” mert ez volt a neve, „te a föld felett repülsz!”

Amikor befejezte a virágszedési versenyt, a rét szélén, mintegy önkívületben, leheveredett, elvesztve minden érzékelését, majd amikor elpihent és egyenletesen lélegzett, megjelent mellette egy ifjú, aki így szólt hozzá:

„Jeanne, térj haza, mert anyádnak szüksége van a segítségedre,” és arra gondolván, hogy a testvére volt az, vagy az egyik szomszéd gyerek, hazasietett. Amikor hazaért, anyja megkérdezte, miért jött haza, és megdorgálta, amiért otthagya a juhokat. És a szűz ártatlanul így válaszolt neki: „Nem te voltál az, aki értem küldöttél?” Az anyja pedig azt mondta: „Nem.”

Ekkor arra gondolt, hogy az ifjú biztosan megtévesztette, és vissza akart térni a társaihoz, de hirtelen egy ragyogó felhő borult rá, és a felhőből egy hang hallatszott, azt mondván neki:

„Johanna, egy másfajta életet kell élned, és csodálatos tetteket kell véghez vinned, mert te vagy az, akit a Mennyei Királya kiválasztott, hogy helyreállítsd a francia királyságot, és segítsd és óvd Károly királyt, akit elűzték a királyságából. Férfiruhát kell öltened és fegyvert fognod, hogy a háború élére állj; mindent elrendez majd a te tanácsosod.”

Amikor ez elhangzott, a felhő eloszlott, és a Szűz csodálkozott ezen a próféciaán. Először nem hitte, amit hallott, kételyek gyötörték, hogy higgyen benne vagy sem, s a maga ártatlanságában ne is törődjön vele. Éjjel és nappal hasonló jelenések látogatták meg újra és újra, s ő megőrizve nyugalmaát, csak a plébánosnak mondta el a gondolatait, és ebben a kételkedésben maradt majdnem öt esztendeig.

Végül, amikor Salisbury grófja Angliából Franciaországba érkezett, a mondott jelenések és kinyilatkoztatások megsaporodtak, jobban mint előtte. A gyermek lelke felindult, értelme kínlódott a szorongástól, és egy nap, amíg kint a mezőn töprengett magában, látott egy rendkívüli jelenést, mely nagyobb és tisztább volt, mint a korábbiak, és egy hangot hallott:

„Meddig késlekedsz még? Miért nem igyekszel? Miért nem szaporázod meg a lépteid, amikor a Mennyei Királya hív téged? Nélküled Franciaország elpusztul, a városok romba dőlnek, az igazak meghalnak, a főembereket megölik, a drága vér kiontatik.”

Erre a leány felindultan így fordult a papjához: „Mit kellene tennem, és hogyan? El kell mennem? Nem tudom, merre menjek; nem ismerem az embereket; nem ismerem a királyt. Nem hinnének nekem; mindenki céltáblája leszek, és joggal. Micsoda bolondság azt mondani a főembereknek, hogy egy leány fogja megmenteni Franciaországot, parancsol a seregnek, és legyőzi az ellenséget? Milyen dolog az, hogy egy leány férfiruhában mutatkozik?

Miután ilyen és hasonló kérdések közt vívódott, választ kapott:

„A Mennyei Királya ezt parancsolja, ez az Ő akarata. Ne kérdezz tovább, hogyan kell megtenni ezeket a dolgokat. Mivel ez az Isten akarata a mennyben, így kell lennie a földön is. Menj a szomszédos városba, Vaucouleurs-be, amely még hű a királyhoz Champagne megyében, és a város kormányzója készséggel elvezet téged bárhová, ahová menni akarsz.”

A Szűz eszerint cselekedett, és számos csodálatos dolog ment végbe. A város kormányzója elrendelte, hogy a leányt a királyhoz vezesse egy csapat nemesember. És ezek készséggel elkísérték Chinon várába, Touraine megyében (a Loire-nál), ahol a király elsáncolta magát, és a királyi tanács úgy döntött, hogy a leány nem láthatja a királyt, csak három nap múlva. De az emberek elméje hirtelen megváltozott. Hívták a Szűzet; ő leszállt a lováról, és az érsekek, püspökök, apátok és mindenféle doktorok gondosan megvizsgálták a leány hitét és jellemét. Végül a király a tanácsba vezette, hogy alaposabban kikérdezzék. És minden dologban igaz katolikusként találtatott, a hitben, a Szentségeiben és az Egyház rendelkezéseiben rendíthetetlennek. Továbbá alaposan kikérdezték a művelt asszonyok, tapasztalt hölgyek, özvegyek és házas nők, akik elismerték, hogy nincs benne semmi, ami ne válna egy tiszteletreméltó nő becsületére. Ezután hat héten át őrizetben tartották, és alaposan megfigyelték, hogy vajon mutat-e bármilyen gyengeséget, változik-e a magatartása. De ő állhatatos maradt, eleget tett a vallási kötelességeknek, misét hallgatott, és részesült az Oltáriszentségből. Naponta könnyek között könyörgött a királynak, hogy engedje megtámadni az ellenséget vagy hazatérhessen atyja házába, és végül nagy nehezen elengedték, és elment Orleans-ba egy élelmiszerszállítmánnyal. Ezután hamarosan megtámadta az ostromlók táborát, s noha lehetetlennek tartották, ő mindazonáltal három nap alatt bevette azt. Az ellenség közül számosan elesetek, sokakat fogságba

vittek, a többiek megfutamodtak. A várost felszabadították, s amikor ez megtörtént a Szűz visszatért a királyhoz. A király azonnal találkozni akart vele, örömmel fogadta őt, és miután bizonyos időt a királlyal töltött, türelmetlenné vált, és könyörgött, hogy gyűjtse össze a katonákat, és győzzék le a maradék ellenséget. És a sereget ismét felállították, és a Szűz vezette a hadat Jargeau városa ellen.

Másnap lezajlott a csata és legyőzték az ellenséget. Hatszáz nemes lovag elesett; az angol Suffolk grófját és fivérét fogságba vitték, egy másik fivére elesett. Majd három nap múlva a Szűz megtámadta és bevette Meung-sur-Loire és Beaugency jól erősített városokat. De nem késlekedett, és szombatnapon, ami június 20.-ra esett, találkozott az angol sereggel, amely a városok segítségére sietett. Az ellenség támadott, de győzelmet arattunk, ezeröttszáz harcos elesett, ezer fogságba került, akik között volt néhány főember is, így Talbot és Fastolf lordok, és Hendesford lord fia, és sokan mások. A mi oldalunkon azonban még három halott sem volt, amit mindannyian isteni csodának tekintettünk.

Ezeket és sok más dolgot vitt véghez a Szűz, és Isten kegyelméből még nagyobbakat fog végrehajtani.

A Szűz magatartása egy férfinak is becsületére válna, és a társalgásban csodálatosan jó érzéket mutat. Hangja nőiesen bájos; keveset eszik, méginkább mértékletes a borivásban. Gyönyörűségét leli a szép lovakban és fegyverekben, és csodálja a fegyveres nemeseket; kerüli az érintkezést és társalgást a sokadalommal, olykor bőséges könnyekre fakad, élénken fejezi ki magát és nagy munkabírási. Olyan kitartó a fegyverforgatásban és -viselésben, hogy hat nap és éjjel teljes fegyverzetben képes maradni.

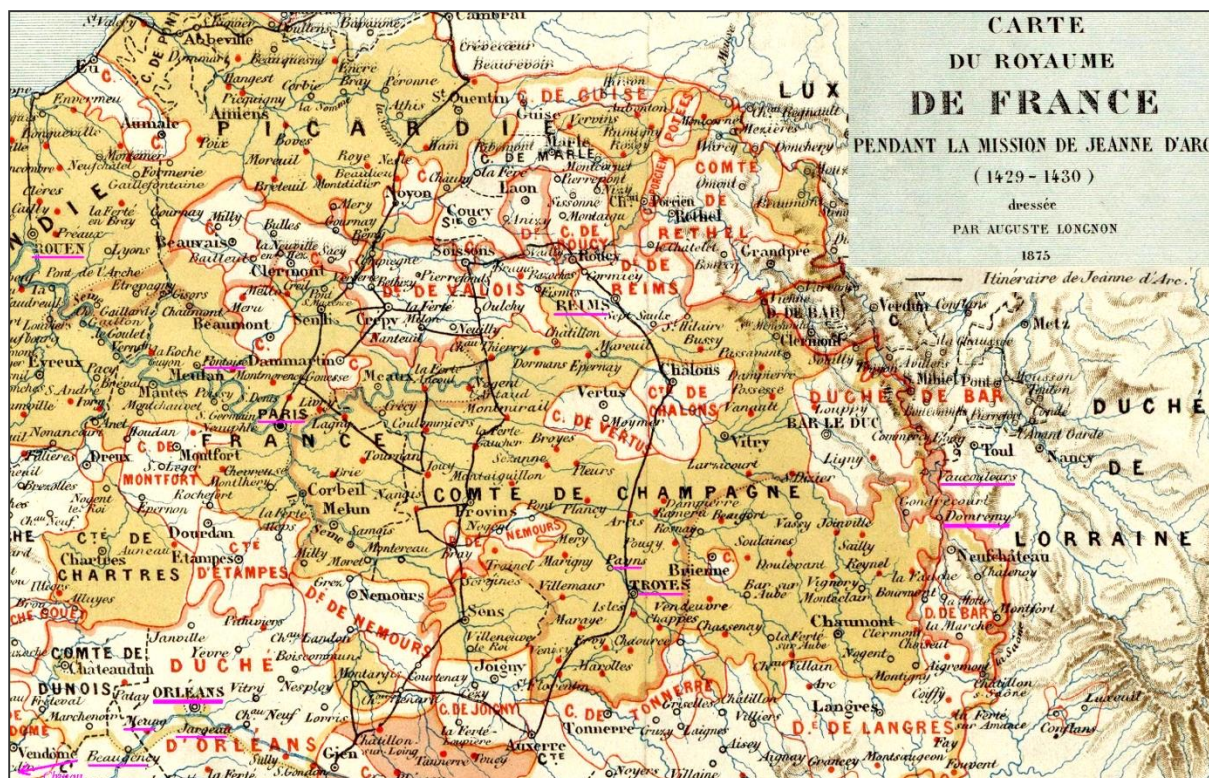
Kijelentette, hogy az angolnak semmi keresnivalója Franciában, s hogy őt Isten küldte, hogy legyőzze őket. A király iránt a legnagyobb hódolattal viseltetik. Azt mondta, hogy őt Isten választotta, és az Ő különleges védelme alatt áll. Továbbá kijelentette, hogy az orleans-i herceg, az ön unokája, egy csoda folytán megmenekül, miután figyelmeztetik az angolokat, akik fogságban tartják.

És mindent egybevetve, legdicsőbb herceg, a dolgok, melyek történtek s történnek, csodálatosabbak, mintsem, hogy elmondhatnám önnek írásban vagy szóban.

Miközben ezt írom, a Szűz már elindult Reims városába, Champagne-ban, ahol Isten kegyelméből a királyt hamarosan felkenik és megkoronázzák. Ajánlom magam legalázatosabban kegyelmednek. Íródott június XXI. napján, a mi Urunk 1429. évében.

Legalázatosabb szolgája,

Perceval, Boulainvilliers ura, a francia király tanácsosa és kamarása, és Berry hercegének udvarmestere.« (az angol kiadás alapján ford.: Z.T.Cs.)

Rudolf Steiner Jeanne d'Arc-ról, az Orleans-i Szűzről és jelentőségéről:

...A szellemtudomány követőinél mindig utalni lehet arra, hogy tisztán intellektuális alapokon lehetséges az, hogy szellemi hatalmak, szellemi erők működjenek emberek útján, valóban igazolhatóan egészen a mi századunkig, anélkül, hogy a tisztán ezoterikus-okkult kutatáshoz fordulnánk, mellyel elsősorban foglalkozunk. Hogy megértsük a szellemtudomány bizonyos lehetőségét, hogy a történelemben tisztán külsőleg igazolja az érzékfeletti hatalmak működését, engedjék meg, hogy a következőkre utaljak.

Aki egy kicsit belemélyed a modern emberiség fejlődésének menetébe, ahogy az a 14-15. században és a 16. századig végbement, az tudni fogja, hogy rendkívül mély jelentőségű az, ahogy ebbe az újkori emberiségfejlődésbe egy bizonyos személyiség történelmileg beavatkozott, akiről valóban, mondhatni, a legkülsőbb alapokból azt lehet kijelenteni, hogy általa szellemi-érzékfeletti hatalmak működtek. Egy kis fényt vetve az okkult történelemfelfogásra is, feltehetjük a kérdést: mi lett volna az újabb Európa fejlődéséből, ha a 15. század kezdetén nem avatkozik be egy leány, az *Orleans-i Szűz*? Aki ugyanis ennek a kornak a fejlődését teljesen kívülről veszi szemügyre, annak azt kell mondania: ha az Orleans-i Szűz tevékenységét kitöröljük a történelemből, akkor aszerint, amit tisztán a történelmi kutatások alapján tudhatunk, világosan kell látnunk, hogy ha az *Orleans-i Szűz útján nem működnek a magasabb, érzékfeletti hatalmak, akkor a 15. században Franciaország és egész Európa ténylegesen más alakot öltött*

volna. Mert akkoriban mindaz, ami az akarati impulzusok terén a fizikai agyakban lejátszódott, oda vezetett volna, hogy Európa minden országán az államiságnak olyan felfogása vonuljon át, amely eltörli és kioltja a népek individualitását.* És ennek hatására egészen biztosan végtelenül sok dolog lehetetlen lett volna abból, amit az utóbbi évszázadok Európájában az európai népek egymásra hatása hozott létre.

Ha arra gondolunk, hogy az Orleans-i Szűz cselekedetét kitöröljük a történelemből, és Franciaországot magára hagyjuk a maga sorsával, anélkül, hogy ebbe ő beavatkozott volna, feltehetjük a kérdést: mi lett volna Franciaországból e tett nélkül? Aztán gondoljunk arra, hogy milyen szerepet játszott Franciaország a következő évszázadokban az egész emberiség szellemi életében! Ehhez tegyük hozzá a nem eltagadott, hanem a külső dokumentumokon alapuló tényeket az orleans-i leány küldetéséről. Ekkor világossá válhat számunkra, hogy ez a maga köréhez viszonyítva sem különösebben magas képzettségű leány 1428 őszén, amikor még húszéves sem volt, hirtelen úgy érzi, hogy az érzékfeletti világ szellemi hatalmai szólnak hozzá. Ezeket az élményeit olyan formába önti, amelyeket ismer, és így a saját szemüvegén át látja őket. Ez azonban nem érv ezeknek a hatalmaknak a realitása ellen. Képzeljük el, hogy a leány tudja: érzékfeletti hatalmak irányítják akarati erőit egy bizonyos pontig. Most nem azt mondom el, amit erről az *Akasha-krónika* útján el lehet mondani, hanem csak azt, ami adatszerűen, tisztán történelmileg megállapítható.

Tudjuk, hogy ez az orleans-i leány először egy rokonának nyilatkozott meg, akinél – mondhatni, szinte véletlenül – megértésre talált. Némi kerülők és nehézségek után *Károly király* udvarába vezették, amely az egész francia hadvezetéssel együtt úgyszólván a végét járta. Tudjuk azt is, hogy miután minden elképzelhető módon akadályozták a leányt, végül egy sereg ember közül, akik Károly király köré álltak, úgy, hogy külsőleg nem volt tőlük megkülönböztethető, megtalálta őt, így azonnal hozzá fordult. Azt is tudjuk, hogy a király rábízott valamit – ezzel akarta próbára tenni –, amiről azt mondhatjuk, hogy egyedül ő és az érzékfeletti világ tudott. A külső történelemből az is ismert, hogy a folyamatos impulzusok hatására és erős hitének köszönhetően – azaz közvetlen látása alapján –, a leány a hadsereget a legnagyobb nehézségek árán győzelemre vezette, és a királyt megkoronáztatta.

Ki avatkozott be akkoriban a történelmi fejlődés menetébe? Nem más, mint a magasabb hierarchiák! Az orleans-i leány csak eszköze volt ezeknek a lényeknek, és ezek a lények, a magasabb hierarchiák irányították a történelem menetét. Lehetséges lenne, hogy az értelem ezt mondatná valakivel: ha én irányítottam volna, okosabban teszem – mert ez vagy az, ami az Orleans-i Szűz fellépése során történt, nem felel meg valaki gondolkodásának. A szellemtudomány képviselője azonban az isteni cselekedeteket nem akarja kijavítani, ahogy ma az ún. civilizációnkban mindenütt megtörténik. Természetesen vannak emberek, akik a mai kor értelmében a modern világ történelmét mentesítenék az Orleans-i Szűz tetteitől. Ilyen materialista irányultságú művet írt korunkban *Anatole France*. Az ember tulajdonképpen csak azt szeretné tudni, hogyan törődik bele a materialista gondolkodás az ilyen közlésekbe, amelyek valóban – még mindig a külső történelem dokumentumai alapján beszélek – egész jól megalapozottak. Ezért szeretnék – minthogy épp itt vagyunk, és szeretek olykor tekintettel lenni a helyi viszonyokra – egy tény elmondani, amire itt már egyszer hivatkoztak.

A stuttgartiak bizonyára tudják, hogy élt itt egyszer egy jelentős evangélium-kutató. A szellemtudomány követőiként egyáltalán nem kell egyetértünk azokkal a némelykor helytálló bölcsességekkel, amelyeket *Gfrörer* – így hívták az evangélium-kutatót – a kutatásai során megállapított, és biztosak lehetünk abban, hogy amikor ő meghallotta volna, hogy mit hirdetünk

most a szellemtudomány területén, azt a beszédfordulatot használta volna, amelyet gyakran használt ellenfeleivel szemben, és akiket makacssága folytán nem egykönnyen hagyott békén. Azt mondta volna ugyanis, hogy ezek a teozófusok olyan emberek, „akiknek a kalapja alatt nincs minden rendben”. Akkoriban azért még nem jött el az idő, amikor úgyszólván tisztán materialista módon át lehetett siklani a történelmi dokumentumokon, ahogy ezt ma teszik, ha ezek a történelmi dokumentumok kényelmetlenek, mert szemmel láthatóan azt közlik, hogy eleven szellemi erők működnek a fizikai világunkban. Ennélfogva szeretnék ma egy kis írást idézni, egy levelet, ami a 19. század első felében került nyilvánosságra. Csak néhány helyet szeretnék felolvasni, ahogy akkoriban Gfrörer, hitének igazolásaképpen erre a levélre hivatkozik. Egy olyan szöveget szeretnék felolvasni, amely az Orleans-i Szűzet jellemzi, és aztán meg lehet kérdezni, mit jelent egy ilyen ábrázolás.

Miután a levél írója, amelyre Gfrörer hivatkozik, felsorolja, hogy az Orleans-i Szűz mi mindent tett, így folytatja:

„A Szűz mindezt, és még sok mást is megtett, és Isten segítségével még nagyobb dolgot is végre fog hajtani. A leányka kecses szépséggel és férfias tartással rendelkezik, keveset beszél, és csodálatos okosságot mutat, beszédében egy bájosan finom, nőies hangzás van. Mértékletesen eszik, és még mértékletesebben iszik bort. Tetszenek neki a szép lovak és a szép fegyverek. A fegyvert viselő nemes férfiakat nagyon kedveli. A nagy társaságot és a beszélgetéseket nem szereti, gyakran előntik a könnyek, szereti a vidám arcokat, elviseli a kemény munkát, és a fegyverek viselésében olyan állhatatos, hogy hat napon át, éjjel-nappal megszakítás nélkül állandóan fegyverben marad. Kijelentette: az angoloknak nincs joguk Franciaországhoz, és Isten azért küldte őt, hogy azokat elűzze és legyőzze, de csak előzetes figyelmeztetés után. A királyt biztosította a legnagyobb megbecsüléséről, azt mondta neki, hogy Isten szereti őt, bizonyos védelem alatt áll, és ezért meg fogja tartani. Az orleans-i hercegről, a király unokaöccséről azt mondta, hogy csodálatos módon megszabadul, de csak miután az angolok, akik fogva tartják, figyelmeztetést kapnak, hogy szabadulásának meg kell történnie.

És ezzel én, kegyes herceg, tudósításomat azzal fejezem be, hogy még csodálatosabb dolgok történnek és történtek, amiket írásban vagy szóban kifejezni lehetne. Mialatt ezt írom, a Szűz már Rheims város területén jár, ahol a királyt Isten segítségével sietve felkenik és megkoronázzák. Legkegyelmesebb és nagyhatalmú herceg és tiszteletreméltó Uram! Alázatosan kegyelmednek ajánlom magam, és kérem a Legmagasabbat, hogy kegyelmedet megtartsa, és kívánságait teljesítse. — Kelt *Biteromisban*, június hó 21. napján. Alázatos szolgája, Percival, Bonlamiulk ura, a francia királynak és Orleans hercegének tanácsosa és kamarása, a király főasztalnoka, Berry születésű.”

A király közvetlen környezetéből írta tehát valaki ezt a levelet, aki a leányt ismerte. Tulajdonképpen bámulatos, hogy mindezeket a dolgokat tisztán okkult eszközökkel is meg tudjuk találni – mert megtalálhatók az Akasha-krónikában –, és látjuk, hogy éppen az ilyen eseteket külső dokumentumokkal is alá lehet támasztani. Röviden, majdnem örültségnek tűnik kételkedni abban, ami az Orleans-i Szűz közvetítésével itt működött. És ha még azt is tekintetbe vesszük, hogy a cselekedetei következtében az újkor egész történelme más arculatot öltött, akkor jogosan mondhatjuk, hogy itt közvetlenül, külső dokumentumokkal igazolhatóan látható az

érzékfeletti világ beavatkozása. Mert aztán, ha a szellemi kutató tovább megy, és a maga módján körülnéz, hogy tulajdonképpen ki is az inspirátor, aki az Orleans-i Szűz esetében működött, őt eszközként felhasználva, akkor kiderül, hogy egész más formában, más módon inspirált egy másik személyiséget is, aki korábban filozófusként működött Kopasz Károly udvarában: *Joannes Scotus Eriugenát*, akinek filozófiai-teológiai eszméi a 9. században mély hatást gyakoroltak Európára. Láthatjuk ebből, hogy ugyanazok a hatalmak különböző korszakokban, különböző módon működnek bizonyos személyekben, akiket eszközként használnak. Kontinuitás, folyamatosság van abban, amit történelemnek nevezünk...

Jegyzetek:

Forrás: *A világtörténelem szellemi háttere*, magyar kiadás, Bp., é.n., ford. Drahos S., pp. 170-174. (*Okkulte Geschichte*, GA 126., második előadás, Stuttgart, 1910. dec. 28., németül www.athrowiki.at, angolul www.rsarchive.org, vö. GA 157/4.

Orlean-i Szűz – 1412-1431 (ld. még a két filmes feldolgozást egyaránt 1999-ben, *Joan of Arc*, Leelee Sobieski és Milla Jovovich főszereplésével)

Akasha-krónika – a szellemi világ éteri-asztrális régiójának szanszkrit neve, melyet a teozófiai mozgalom is használ; a hagyomány szerint az isteni „világterv” egyfajta „Élet Könyve”, „Élők Könyve”, mely megismerhető a szellemi tapasztalás útján, s a földi emberek átélései is „beíródnak” a szellemi világ szövetébe a halál után, ld. akik be vannak írva ebbe a „könyvbe”, és akik nem, ill. a könyvtekercs, mint az érzékfeletti közlés szimbóluma, Ján. Jel. 3,5., 20,15., 21,27., 22,19., Fil. 4,3., és Zak. 5,1-3., Dán. 12,1., Ezék. 2,9., 3,1., Ésa. 34,16., Zsolt. 139,16., 69,29., 2.Móz. 32,33.

Károly király – VII. Károly, francia király, 1403-1461

Anatole France – francia író, 1844-1924, vö. Ernest Renan: *Jézus életéről* R. Steiner: *Az emberiség fejlődésének belső impulzusai*, 1916, GA 171, 1916. szept. 18.

Gfrörer – August Friedrich, 1803-1861, idézett műve: *Geschichtes des Urchristenthums*, III., 1838, Stuttgart, 3. fejj., pp. 281-87. (books.google.com), forrásai: L’Averby: *Notices et extraits des Manuscrits de la bibliothèque du Roy*, Lib. III., Lebrun de Charmettes: *Histoire de Jeanne d’Arc, surnommée la Pucelle d’Orleans, tirée de ses propres déclarations, de cent quarante quatre dépositions de témoins oculaires et des manuscrits de la bibliothèque du roy et de la tour de Londres*, 1817, a levelet németre fordította Prof. Voigt, a Német Lovagrend történetírója.

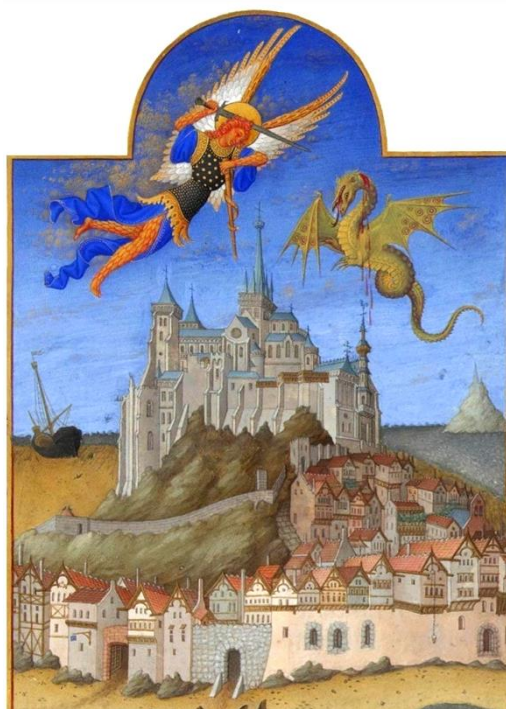
Biteromis – Bituriges, a mai Bourges

Kopasz Károly – frank király, 823-877.

Scotus Eriugena – ír filozófus, kb. 810-877, latinra fordította Szt. Pál apostol tanítványának, Dionysius Areopagites-nek egy 4. századi másolatban fennmaradt híres művét, *A mennyei hierarchiák*-at (Ap.Csel. 17,34); jelentősebb saját munkája a *Periphyseon*, a Természet felépítéséről (*Division of Nature*, angolra ford. John J. O’Meara, 1987), ld. még Eriugenáról R. Steiner: *A filozófia rejtélye*, 1914, GA 18, és *Az emberiségfejlődés perspektívái*, 1921, GA 204/15-16. (katalog_ga_2002, pdf a neten).—Vö. Trithemius: *De septem secundeis*, A hét másodlagos okról, ford. Z.T.Cs. 2015, *Acta HHT*, 2018/10.; a híres bencés apát által közvetített hagyomány

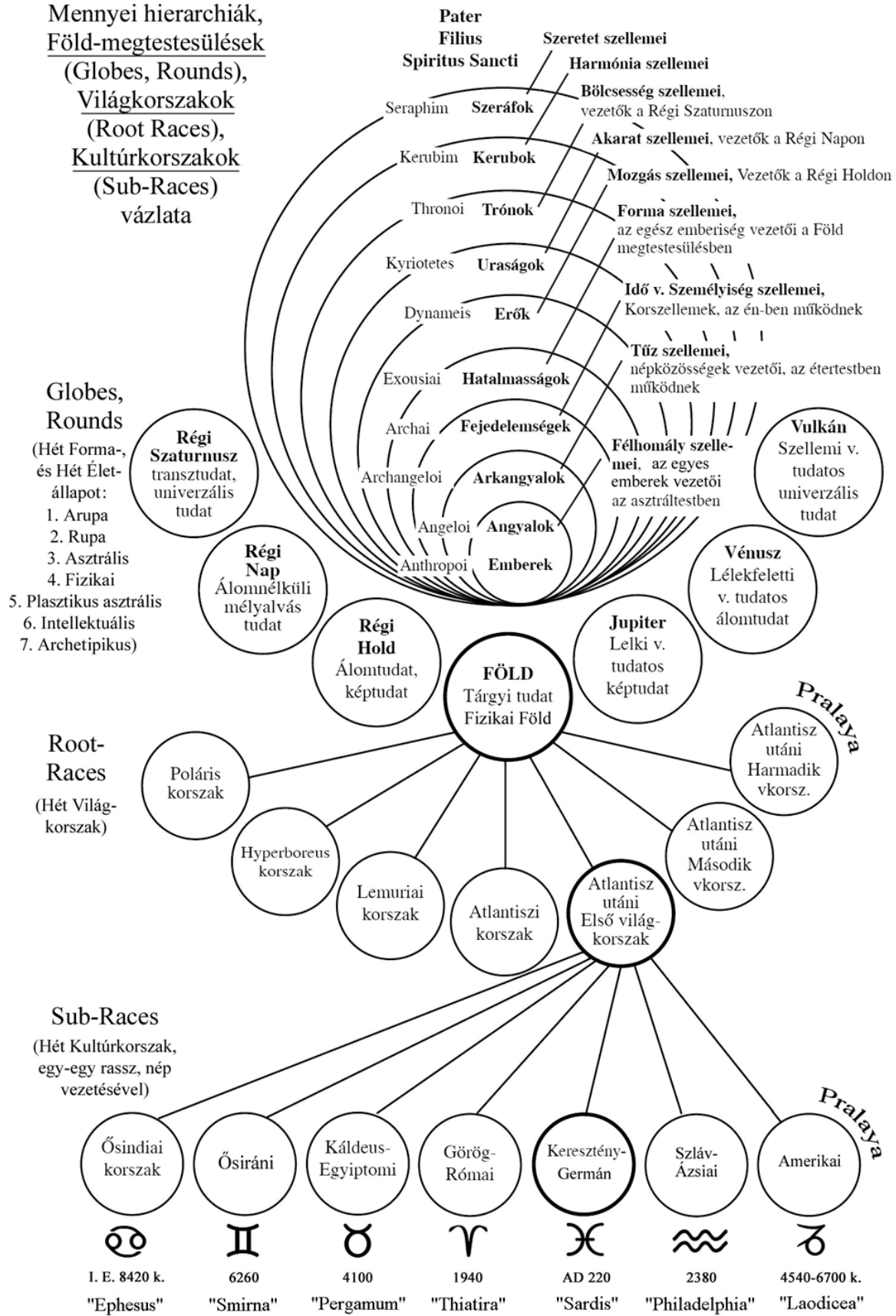
szerint a kb. 1173-1527 közötti korszakot Samael, a Mars arkangyala vezette, Samael volt a korszellem, de a marsi harciasság „páncélján” Johannánál áttűnik a gall-francia népszellem, melynek felszabadítására elhívták a magasabb erők, Krisztus és a Szűzanya zászlaja alatt.

* *Megj.:* Johanna példája távolinak tűnhet, mégis tanulságul szolgálhat a mai nemzetek számára, az ún. globalizáció jelenségével kapcsolatban, melynek során nagymértékben kiterjedt az angolszász-kozmpolita uralmi törekvés. De mintha jelenleg egyúttal a Johanna-korabeli események „jótékony párhuzamai” is zajlanának: a saját népszavazásuk révén bekövetkezett, bár az eredeti célkitűzéseikkel némiképp ellenkező „Brexit” (ld. W.T. Stead, Churchill az „Európai Egyesült Államokról”, mely szükséges a „világ-szuperkormány” létrehozásához), és a legutóbbi *észak-ír választáson* a Sinn Féin sikere után (Marie Le Pen-re és Európa többi népére még várnunk kell, de a 2024-es USA- és EU-választások elhozhatnak egy kedvező fordulatot), immár az oroszok álltak a sarkukra, és egy honvédő háborút indítottak Ukrajnában, miután a kozmpolita erők 2014-ben puccsot hajtottak végre Kijevben, hogy kiszakítsák a történelmi orosz államiság szívét, megszerezzék Ukrajnát, s azóta is tart az ukrainai orosz és más kisebbségek, így a kárpátaljai magyarok hátrányos, sőt botrányos megkülönböztetése. Reménykedjünk, hogy egyre több lánglelkű „Jeanne d’Arc” lép színre mindenütt, akik, ha nem is „középkori” módon, de a *valódi* igazság mellett állnak ki, s az ukrán vezetést is eléri egy „magasabb sugallat”, a felismerés, hogy az Orosz Föderáció volt tagjaiként ne engedjenek a „minél rosszabb, annál jobb” nyugati híveinek, akik akár egy világméretű háborút sem átalnak kirobbantani Nyugat és Kelet között, melyet már gerjesztenek a hamis propagandával, szankciózással, tőzsdei spekulációval, „szükségyszerűségként” beállítva mindezt, az egész világ rovására. (Z.T.Cs.)

Mihály arkangyal harca a Sárkánnyal, a Mont Saint-Michel apátság felett, melyet sosem tudtak elfoglalni az angolok, részlet Berry herceg óraskönyvéből, 1411-16 körül

Mennyei hierarchiák,
Föld-megtestesülések
(Globes, Rounds),
Világkorszakok
(Root Races),
Kultúrkorszakok
(Sub-Races)
vázlata

Szent Johanna – Jeanne d’Arc, az Orleans-i Szűz

Ünnepe: Május 30., * Domrémy, 1413 körül, † Rouen, 1431. május 30.

Jeanne d’Arc valószínűleg 1413 vízkeresztjének napján született a Maas folyó menti kis faluban, Domrémyben. Szülei Champagne-ból bevándorolt, nem éppen szegény parasztok voltak. Apja, Jacques d’Arc községi elöljáró volt. Édesanyját Isabelle-nek vagy Zabillet-nek hívták, de volt egy mellékneve is: Romée. Így nevezték azokat, akik megjárták Rómát, vagy más távoli kegyhelyre zarándokoltak. A jámbor szülők házasságából öt gyermek született, két lány és három fiú. Jeanne a negyedik volt a sorban. Keresztelésekor az Úr legkedvesebb, szűz apostolának (Szent Jánosnak) menyei pártfogására bízták, kit a korabeli hívek különösképpen tiszteltek. És Jeanne életével bizonyosságot tett arról, hogy méltóvá vált égi pártfogójához, amikor erkölcsi-politikai tisztátalanságba süllyedt korában a testi-lelki tisztaság tanúja lett.

A francia történelem egyik legsötétebb korszakában, a százéves háború idején élt. Az angol királyok a francia trón örökösödési jogát akarták megszerezni. 1420. május 20-án Troyes-ban az elborult elméjű VI. (Őrült) Károly († 1420) francia király nevében Izabella királynő és Jó Fülöp burgundiai herceg egyezményt kötött V. Henrik angol királlyal, mely szerint Henrik feleségül veszi VI. Károly leányát, Katalint, és a király halála után öröklí a francia koronát. Ez az egyezmény – állítólagos törvénytelen származása miatt – kizárta a trónöröklésből VI. Károly fiát, Károly trónörökösét, a dauphint. Jó Fülöp, Burgundia és Flandria hercege, a francia birodalom hatalmas hűbéres fejedelme bosszúból csatlakozott a szerződéshez, mivel a trónörökös hívei meggyilkolták apját. A háború így a Loire-ig terjedt, s hullámai Jeanne hazáját is érintették. A kislány gyermekkorá folytonos rablások, vérengzések és rettegetések közepette telt. A trónviszályokat kihasználó kisebb-nagyobb hűbérurak szabadon hódolhattak harácsolási szenvedélyüknek. A nagyobb haszon kedvéért hol az egyik, hol a másik fél oldalára álltak. Sokszor véres intrikákkal, politikai gyilkosságokkal tetézt köpönyegforgatásaikat leginkább a falvak népe és a városi polgárság szenvedte meg. A parasztok földjeit tönkretették, állataikat elhajtották. Nem egyszer túszoikat szedtek, s kegyetlenül legyilkolták őket, ha a nincstelen hozzátartozók képtelenek voltak kifizetni a váltságdíjat. A városok legnagyobb veszedelme a katonák beszállásolása volt, s a polgárok hamar megtanulták, hogy mindkét párt fegyvereseitől ugyanazt várhatják.

A városok tanácsainak egyetlen célja csak az lehetett, hogy ügyes diplomáciával, homályos szerződésekkel – hol az egyik, hol a másik félnek tett engedményekkel – mentsék a lakosság életét és vagyonát. Ilyen légkörben élte át Jeanne a látomásait, amelyekben az egyszerű pásztorkiasszony küldetésül kapta, hogy a trónörökösöt tegye fölszentelt királlyá és tisztítsa meg az országot az angoloktól.

Tizenkét éves volt, amikor először részesült azokban a rendkívüli ajándékokban, melyek egész életét meghatározták, ellátták természetfölötti tanácsokkal és bátorították külső és belső harcaiban. Az Úr különleges figyelmességgel a korabeli Franciaország három legkedveltebb szentjét adta Jeanne mellé vezetőnek: Szent Mihály arkangyalt, Alexandriai Szent Katalin és Antiochiai Szent Margit vértanút, valamint élete néhány válságos pillanatában Gábel arkangyalt. De többször nyújtotta ki feléje karját a mennyből és fogadta leányává a Szűzanya is.

A látomások előtt Jeanne teljesen egyszerű falusi lány volt, egy a falu jámbor leányai közül, élénk természetű, szeretett táncolni. Az első jelenés után megváltozott: nem játszott, nem sétált többé, s nem táncolt, legfeljebb a kicsinyekkel, hogy megugráltassa őket. Visszahúzódott a mező munkától és a pásztorkodástól, s kivételes buzgósággal kezdte gyakorolni hitét: gyakran gyónt, naponta hallgatott szentmisét, rendkívüli áhítattal járult a szentáldozáshoz. A nap bármely percében megtalálhatták a templomban, amint arccal a padlóra borulva vagy térdelve imádkozott, máskor szemét Krisztus Urunk vagy a Szűzanya képmására szegezte.

Látomásaiban a szentek Isten leányának szólították, s buzdították, hogy legyen jó. Majd miután lelki élete kellőképp elmélyült, tudatták vele konkrét feladatát, mely minden látszat ellenére korántsem politikai jellegű volt. Amint maga Jeanne hangoztatta, ő Franciaország igazi királyáért, Jézus Krisztusért indult harcba: VII. Károly, akit meg kellett koronázni, az országot csak kommandába (letétbe) kapja, s csupán képviselője az ország igazi Urának, Krisztusnak.

Hogy Jeanne az isteni hívásnak engedelmeskedhessen, kérlelhetetlenül szembe kellett szelnie környezetével. Apja megfenyegette, hogy saját kezével fojtja vízbe, a faluban gúnyolták, zavarodottnak, ördögösnek tartották. Isten leánya egykedvűen fogadta mindezt, s állhatatosan követte a „hangok” legkisebb utasítását is.

Fölkereste Baudricourt lovagot, a közeli Vaucouleurs várának parancsnokát, aki eleinte természetesen szóba sem állt vele. Végül azonban sikerült rábírnia, hogy adjon mellé egy kis csapatot, melynek kíséretében a trónörökshöz mehet. Férfiruhát öltött – hogyan is forgolódhatott volna másképp tartósan a férfinép között? –, s így lovagolt az ellenség megszállta területen keresztül minden baj nélkül Chinonba a dauphinhez.

Károly, aki könnyen befolyásolható, ingatag ember volt, környezete sugallatára bizalmatlanul fogadta őt. Letette királyi ruháját, s nemesi öltözetben elvegyült a főurak közt, hogy a „boszorkány” ne ismerje föl. Boszorkány helyett azonban szerény, egyszerű külsejű pásztorlány lépett a terembe. Egyenesen az álruhás királyhoz lépett, akit még sohasem látott, de azonnal fölismert. Térdre borult előtte és átkarolta lábait. A király fölkiáltott: „Nem én vagyok a király, hanem ez itt!” – és rámutatott egy úrra, akit a királyi színekbe öltöztettek. A lány azonban nem tágított, hanem ünnepélyesen mondta: „Nemes trónörökös uram, az egek Királya általam üzeni, hogy Reimsben királlyá kenik és megkoronázzák Önt.” Amikor a király ezt követően magánkihallgatáson fogadta, megnyugtatta őt törvényes születését illetően, s föltárta előtte a maga küldetését is.

Károly mélyen vallásos volt, naponta gyónt és háromszor hallgatott szentmisét mindvégig térden állva, s minden ünnepen szentáldozáshoz járult. Jeanne hivatásának elbírálását az egyház tekintélyére és tapasztalatára bízta, s fölkerésére Poitiers-ben hat hétig vizsgálták Jeanne szavahihetőségét. A próbák között szerepelt többek között ez is: egy áldozás alkalmával a papnál két ostya volt, egyik konszekrált, a másik nem. A pap az utóbbit nyújtotta a szűznek, aki ezt mondta: „Ez nem a mi Urunk Megváltónk Teste. Ő a másik ostyában van.” – Abban ugyanis, amelyet a pap elrejtett.

A doktorok arra a véleményre jutottak, hogy Jeanne alázatos, istenfélő, becsületes, egyszerű és mindenestől jó, s mivel azt állítja, hogy Isten Orléans alatt fogja őt jellel igazolni, igenis oda kell küldeni, nehogy az elutasítás a Szentlélek kegyelmének elutasítása legyen. Így aztán Károly egy kis csapat élére rendelte őt, melynek feladata az volt, hogy fedezze az élelmiszer eljuttatását az ostromlott Orléans-ba. És a szállítmány eljutott a városba. Jeanne megjelenése – akit most már mindenki csak „a szűz”-nek (la Pucelle) hívott – lángra lobbantotta a hitet a város

csüggedt lakóiban, fölrázta a fáradt és félénkké vált katonákat. És háromnapos harc után, 1429. május 8-án Orléans megszabadult az angoloktól.

Ez az első eredmény megszerezte az ismert pénzember, Coeur anyagi támogatását a rendkívül nehéz loire-i hadjáratához. 1429. június 18-án a patay-i csatában az angolokat Loire menti állásaik föladására és elhagyására kényszerítették, parancsnokuk, Talbot elesett. A francia sereg ekkor az angolok háta mögött Reimsbe indult, ahol 1429. július 27-én a trónörökös királlyá kenték. A szertartáson jelen volt Jeanne, kezében tartva mindvégig – mint ő maga mondta – a szeretet zászlaját, s Károlyt azzal a szent olajjal kenték királlyá, amelyet egykor a Szentlélek hozott galamb képében Szent Remigius († 533) reimsi püspöknek a frank Klodvig keresztelésére és koronázására. Ezzel VII. Károly visszanyerte az angol királytól, VI. Henriktől a törvényes uralkodói jogot. Jeanne-t azzal jutalmazta meg, hogy egész családját örökös nemesi rangra emelte (a címet maga Jeanne sohasem viselte), és szülőhelyének adómentességet biztosított.

Jeanne – jóllehet kortársai egybehangzó véleménye szerint kitűnően ülte meg a lovat és forgatta a fegyvert – győzelmeit egyedül Isten kegyelmére hagyatkozva vívta ki. A hadi siker titkát a katonák lelkének kegyelmi állapotában találta meg. Szigorúan megtiltott közöttük mindenféle káromkodást, paráznaságot, elűzte a táborból a bűnös nőket, kiket lélekbelátó képességével azonnal fölismert. És a katonaélet durvaságaihoz szokott sereg elfogadta parancsait és meghajolt Isten leánya előtt, aki egyik győzelemről a másikra vezette őket. Jeanne a polgárháború következtében hajléktalanná vált szerzeteseket és apácákat összegyűjtötte külön zászló alatt, hogy ezzel biztosítsa számukra a közös imádság lehetőségét, a katonáinak pedig a szentmisehallgatást.

Csata közben mindig a legveszélyesebb helyzetekben lehetett látni. Gyakran mondogatta, hogy mivel valamennyien gyóntak a csata előtt, semmiféle veszedelem nem fenyegeti őket. Ugyanakkor minden bátorsága ellenére is állandóan vallotta, hogy igazi küldetése nem a harc, hanem a béke és a segítség kieszközlése a szenvedőknek. Minden fontos csata előtt több ízben is – személyesen – följánlotta az ellenfélnek a békekötést, kitéve magát ezzel azok ocsmány szidalmainak és káromlásainak. Súlyos vállsebesülése után (amit előre megjövendölt) csak annyit kért, hogy ott helyben gyónhasson és társai kötözzék be, azután azonnal visszatért a csataterre. Legádázabb ellenségeinek elestét megsiratta és hosszasan imádkozott, vezekelt értük. A patay-i csatában egy haldokló angol katonát halála pillanatáig bűnbánatra biztatott és vigasztalt. Csekély pihenő idejében, ha csak tehetett, imádságba vonult. Úgy tűnt, észre sem veszi a rajongást, mely körülvette, s természetes egyszerűséggel utasított vissza minden – csak az ő lényének szóló – csodálatot.

A koronázás után addig akarta folytatni a harcot, amíg – küldetésének megfelelően – az angolokat teljesen ki nem űzik az országból. Az ingatag jellemű VII. Károly azonban tanácsadói hatására – akik féltékenyek voltak Jeanne-ra a királyra gyakorolt befolyása miatt – lassanként elfordult egyetlen igaz támaszától. Kezdte hátráltatni Jeanne terveit, lassította csapatai előrevonulását. Elbocsátotta a költséges koronázási sereget, és titkos tárgyalásba kezdett leghatalmasabb hűbéresével, az angolok oldalán harcoló burgundi herceggel. Így aztán Jeanne Párizs felszabadítására irányuló támadása szeptember nyolcadikán támogatás híján sikertelen maradt. A hadsereg a király parancsa szerint visszatért a Loire-hoz. Tél végén Jeanne a hosszú tétlenséget megunva, saját felelősségére megindult a burgundoktól ostromlott Champiegne védelmére.

1430. május 23-án délután a várból kirohanást intéztek az ostromlók ellen. A visszatérést Jeanne néhány emberével hátvédként fedezte. Mire azonban a várhídhöz ért, a várbeliek azt már fölvonták, és ő néhányadmagával az ellenség kezébe került. Véletlen volt? Vagy árulás?

Nem tudni. Jeanne-nak már jó ideje megmondták a szentjei, hogy fogságba fog esni. A luxemburgi herceg foglya lett, s hiába követelte kiadatását a párizsi egyetem, hiába könyörgött érte a herceg felesége ura előtt térden állva, a herceg 10.000 frankért – akkor óriási összeg! – átadta az angoloknak.

A hírre, hogy angol fogságba kerül, a szűz hirtelen megingásában és halálfélelmében kivette magát a vártoronyból, ahol fogva tartották. E tettét később egész hátralévő – rövid – életében siratta, de tudta, hogy Isten megbocsátott neki, hiszen őszinte bűnbánattal gyónta meg. A szentség erejébe és az Úr irgalmába vetett rendíthetetlen hitét és bizalmát későbbi bírái arcátlan kevelységnek kiáltották ki.

Az angolok diadalmenetben vitték Rouen városába, ahol mint boszorkányt vádolták be az egyházi hatóságnál. Céljuk az volt, hogy aláássák ezzel a reimsi koronázás érvényességét. A perben mozgósították a domonkos inkvizíciót és a párizsi teológiai fakultást, mely akkor, a bázeli zsinat előestéjén szinte második egyházkormányzat szerepét töltötte be (a zsinat célja az volt, hogy a pápa tekintélyét a zsinaténak vesse alá). A dolgok ilyen állása mellett szinte magától értetődik, hogy Jeanne hiába fellebbezett az ítélet kihirdetése előtt a pápához, hiszen a bírák jórészt azonosak voltak a zsinat vezetőivel, önmagukat az egyház kormányzójának tekintették, s úgy vélték, hogy a pápát kellően képviseli a domonkos inkvizítor.

A per Rouenban folyt le a párizsi egyetem 53 doktora, valamint a domonkos inkvizítor előtt. 1431 márciusától májusig tartott. Az elnök Couchon, a beauvais-i püspök volt, egyben az üresedésben lévő érsekség helynöke. Kétségtelenül az angolok nyomása alatt állt, s a per lefolytatásában több szabálytalanságot is elkövetett, ami 25 évvel később alkalmat adott a rehabilitálásra.

Hozzá tartozik az igazsághoz, hogy az egyházi bírák mindent megtettek annak érdekében, hogy Jeanne-t beismerő vallomásra bírják, s ezzel az angolok várákozásának (a koronázás érvénytelenítése) halálbüntetés nélkül is eleget tegyenek. Fáradoztak azon is, hogy a jogi kifogások élet legalább jegyzőkönyvileg elvegyék.

Amint a per megmaradt okmányai mutatják, a kilenc hónapi nehéz fogságban kimerült Jeanne az egész eljárás alatt csodálatos válaszokat adott a teológiai szempontból magasan fölötté álló bíráinak. Csak kettőt idézünk a fennmaradt iratokból:

- Ha egyszer a hangjaid azt mondták, hogy Isten megszabadítja Franciaországot, minek kellenek még katonák?
- A katonák harcolnak, de Isten adja a győzelmet.
- Azt tartod-e, hogy a kegyelem állapotában vagy?
- Ha abban vagyok, bárcsak megmaradnék benne! Ha nem, bárcsak Isten visszavezérelne kegyelmébe!

Röviddel az ítélet meghozatala előtt azonban halálfélelemtől meggyötörve, megadta a kívánt visszavonást, azaz „beismerte”, hogy képzelgések áldozata lett, „hangjai” a sátán praktikái voltak. Az egyházi hatóság erre – máglya helyett – kenyéren és vízen töltendő, életfogytiglani börtönre ítélte, s kötelezte, hogy vesse le férfiruháit.

Kifejezetten megígérték neki, hogy „vallomása” fejében az angolok börtönéből átviszik az egyházi börtönbe, de ezt nem tették meg. Megtagadták tőle a szentségeket is. Látomásaiban árulással vádolták a szentjei, az angol őrség egy katonája pedig molesztálni kezdte, mire Jeanne

újra felöltötte férfiruháit. Meg kell jegyezni, hogy férfiruháit – nyilvánvalóan provokatív szándékkal – nem távolították el, hanem ott tartották a cella egyik sarkába félredobva. Minden biztonnyal számítottak arra, hogy a katonák zaklatása ellen védekezve a szűz előbb-utóbb újra felölti azokat. Tettét notórius visszaesésnek minősítették.

Miután egy utolsó szentáldozást – minden kísérő szertartás nélkül – még engedélyeztek neki, 1431. május 30-án reggel az egyházi bíróság mint visszaeső eretneket kizárta az egyházból. Az angolok, akiket csöppet sem elégitett ki az életfogytiglani ítélet, s mindenképp a „boszorkány” halálát akarták, már nem is pazarolták az időt a világi bíróság ítélethozatalára (amely persze ugyanúgy határozott volna). Azonnal átadták Jeanne-t a hóhérnak.

Kopaszra nyírt fejére papírsüveget húztak e felirattal: „Eretnek, szakadár, visszaeső bűnös, hitehagyó, bálványimádó.” Kordéját nyolcszáz (!) angol katona kísérte. Jeanne az egész úton áhítattal imádkozott. A korabeli följegyzések leírják, hogy mindenki sírt körülötte. Mielőtt a kordé a vesztőhelyre ért volna, odarohant egy pap, és rimánkodva könyörgött a szűz bocsánatáért: ő volt a per egyik hamis tanúja, Jeanne sorsának megpecsételője.

Amikor Rouen régi piacterére értek, az elítélt letérdelt, mindenkitől bocsánatot kért, bírától és elítélőitől is, és hangosan ajánlotta lelkét Istennek, a Szent Szűznek, Szent Mihálynak, Szent Katalinnak és Margitnak. Feszületet kért. Egy angol katona két gallyat kötött össze feszület gyanánt, amit Jeanne a keblébe rejtett, s az végig vele volt.

Amikor a máglyát meggyújtották, nagy szóval fölkiáltott: „Jézus! Jézus!” – Ez volt az utolsó szó is, amit hallani lehetett ajkairól: „Jézus!”

A hóhér rendesen sűrű, fojtó füstöt szokott támasztani, mielőtt a láng elérte a máglya tetejét, hogy ezzel megrövidítse az elítélt szenvedését. Ez Jeanne esetében nem történt meg. A roueni hóhért ugyanis megzavarta a sok csoda, amit Jeanne-ról, a boszorkányról és a szentről beszéltek, és nem is férhetett eléggé a máglyához, mert túl magasra építették. S bár a hóhér igazán nem könnyen indulhatott részvétre, azt vallotta, hogy a szűznek túlságosan keserves halállal kellett meghalnia. A tömeg fölосzlásakor az angol katonák között is elhangzottak ilyen megjegyzések: „Az Úr vértanúja volt, szentet égettek el!”

Hamvait a Szajnába szórták, nehogy valaki boszorkányságra vagy más gonosz célra használja. Huszonöt évnek kellett eltelnie, míg az angolok végleges kiűzése után VII. Károly francia király Jeanne családjának kérésére jóvátételi eljárást indított meg. Sokan életben voltak az egykori tanúk közül, és nem egy elítélője ismerte el, hogy Jeanne cselekedeteit Isten Lelkének sugallatai vezették.

1909. április 11-én boldoggá, 1920. május 16-án szentté avatták. 1944. május 13-án XII. Pius Franciaország második patrónájának nyilvánította.

Élete a 20. század dráma-, zene- és filmművészetének érzékeny témája lett. Megpróbálták politikai céllal földolgozni, máskor történelmi jelentőségét csökkenteni. Pedig Jeanne nem akart sem politikát csinálni, sem jelentős történelmi tettet végbevinni. Egyszerűen csak szent volt, Isten igaz leánya, és ezt századunk, úgy tűnik, alig képes fölfogni.

Alakját a mélyen katolikus Paul Claudel formálta meg a leghűségesebben, s műve Honegger oratóriumának szövegkönyve lett. Benne ezek Jeanne utolsó szavai:

Nincs más, csak az ének, és nincs nála erősebb,
Nincs más, csak az öröm, és nincs nála erősebb,
Nincs más, csak az Isten, és nincs nála erősebb!

És a nép (kórus) válasza: Senkinek sincs nagyobb szeretete annál, aki életét adja a felebarátaiért. (Ján. 15,13, ld. még Szt. Pál a szeretetről, 1.Kor. 13.)

(Forrás: Diós István, *A szentek élete*, I.)

Leelee Sobieski, a *Joan of Arc* (1999) tévéfilm címszereplője (ld. még Luc Besson filmje, *The Messenger: The Story of Joan of Arc*, 1999, Milla Jovovich főszereplésével)

Ady Endre: *Jeanne d'Arc és modern ellenségei*

Párizs, dec. 2.

Apró ibolya-bokréta, krizantém, rózsza hull néhány hét óta egy bearanyozott lovas-szobrocska elrácsozott kőaljára. Domrémy csodálatos leányát ábrázolja ez a faragott kép. Mikor annak idején a Place de Rivolira, tövébe a Tuilériák kertjének, fölállították, készítőmestere kérte, követte, adják vissza, hogy befuttassa arannyal. Nem adták, s ő visszalopta éjnek idején. És most aranyos fényben csillog a Place de Rivolin Jeanne d'Arc-nak, a dicsőséges szűznek kicsi szobra.

És úgy történt, hogy a francia napi politika Minotaurusza megéhezett a régi múltnak e legendás szüzére. Néhány hét óta Jeanne d'Arcot együtt emlegették Syvetonnal és Jaures-val, Andréval és Vadecard-ral.

Nem első eset ez. Mikor a modern Franciaország fiók-Voltaire-jai múlt-romboló, legenda-faló dühbe borulnak, mindig a Jeanne d'Arc-legendán kezdik a dolgot, ők tudják, miért, de a kis csodálatos Jeanne-ra haragusznak legjobban. Mikor róla írnak, beszélnek, haragtól reszket a tolluk s rekedt a hangjuk. A haragos *libre penseur* professzorkák már mi mindent ki nem derítettek a domrémy-i kis parasztleányról!... Hogy ostoba kis leány volt. Sohse vitézkedett. Sohse halt mártír-halált. Hogy az angoloknak a légy is többet ártott nála. Hogy a nép fantáziája szőtte az egész orléans-i szűz-legendát. És hogy az egész história a tömeg-patológiára tartozik és Jeanne d'Arc egész élete egy kis parasztleány mániájának bolondos képe, egy babonás, za-

varos korszakban. Mintha több volna mániánál az a módszer, mely egy szabadgondolkozó bölcsességével akarja nemcsak a jövőt kiszabni, de a múltat is átalakítani. A természettudományos gondolkozásnak az elemistái e bösz tanár urak. Igazi gondolkozó, óh, nehezen mond ítéletet. De ezek előtt a mániákus szabadgondolkozók előtt nincs titok, nincs nehézség. Jeanne d'Arc és Szent Lajos legendái a francia géniusz dicsőségét hirdetik. E legendákat lehet a mai gondolkozás rostájába rakni. De még így sem lehet állítani, hogy ez az igazság. Végre is e büszke századra is következhet öt század, s talán ez az öt század nagyobb differenciákat teremt az emberi gondolkozásban, mint az az idő, mely 1425 óta eltelt, mikor a tizenöt éves Jeanne „Isten és a szentek segédelmével” megindult az angolok ellen. De nem szabad ilyen legendáknak egyszerű, vad romboló kedvvel nekiesni.

Legutóbb egy Thalamas nevű líceumi professzor tette ezt. Különösen rossz időben cselekedte. A francia társadalom kezd megirtózni attól a destruáló hadjárattól, melyet a szabadgondolkozás szent nevében folytatnak a francia nemzeti érzés, a múlt, a tradíciók ellen.

Két hét óta forrong a francia diáknegyed. A rendőrök naponként csatáznak a tüntetőkkel. A diákokat egy párszor Coppée, a nagy francia poéta vezette Jeanne d'Arc szobrához. És, ami már szokott, de szomorú dolog, a politika is kizsákmányolta az ügyet. A nacionalisták a kormány számlájára írták Thalamas bűnét, a kormány pedig fogta magát, s talán meggyőződése ellenére, bűnösnek mondta ki a professzort, s elhelyezte vidékre, miként tette volt nemrégiben egy elvtársával, aki viszont nemzete *gloire*-jét cibálta meg összességében, s védelmébe vette Carnot gyilkosát.

A Thalamas-afférrel egyidőben esett az Akadémia nagygyűlése, melyen megkoszorúztak egy Jeanne d'Arcot dicsőítő munkát. Domrémy-ben leleplezésre vár az orléans-i szűz szobra. És most mozgalom indult, hogy nemzeti ünnepé tegyék az évnek egy illő napját Jeanne d'Arc tiszteletére.

Két nap óta elcsöndesedtek az utcai tüntetések. Most már csak ibolyával, krizantémmal s rózsával tüntetnek a Place de Rivolin. A Thalamas-affér pedig sok-sok aktuális társával együtt újra azt hirdeti, hogy mentsen Isten minden társadalmat minden fajta ultramontanizmustól. Jeanne d'Arc nincs útjában a haladásnak mint például nincs, mondjuk, Kinizsi Pál...

Budapesti Hírlap 1904. december 4.

(In: *Cikkek, tanulmányok*, V. köt., 74. sz. cikk, www.mek.oszk.hu) — A címlapon: Jeanne d'Arc, Albert Lynch, 1903, *Figaro Illustré*